

**PROTOCOL D'ACTIVITATS DE SALUT BUCODENTAL EN
CENTRES DOCENTS
DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

INTRODUCCIÓ

A Espanya, el 70% de la població té càries als 15 anys, que és una malaltia pràcticament universal a partir d'esta edat. A més, el 45% té signes de malaltia periodontal als 15 anys, i a partir dels 35 anys este percentatge és superior al 80% (Enquesta de Salut Oral a Espanya. Any 2000).

A més de la seua elevada freqüència, les malalties orals tenen un gran impacte en les persones que les patixen en termes de dolor, malestar, limitacions en l'alimentació, restriccions en la comunicació i insatisfacció estètica. D'altra banda, els problemes dentals són cars per a les persones a títol individual i per a la comunitat, i ocupen el tercer lloc en relació amb el cost del tractament entre totes les malalties. Este cost és superat només pel produït per les malalties cardiovasculars i les malalties mentals.

Les malalties bucodentals s'inicien en la infància, i la càries és una de les malalties mes freqüents en la infància. Així, a la Comunitat Valenciana, més del 30% dels xiquets/es tenen càries als 6 anys d'edat, fonamentalment en dents de llet i, als 15-16 anys d'edat, el percentatge de xiquets/es amb càries en dents permanents ascendeix al 69,3%.

En l'edat escolar, les dents són més vulnerables a l'acció de la càries. Les dents, quan erupcionen, tenen un esmalt immadur que s'anirà consolidant en els 2 o 3 anys següents, i en este període són més susceptibles a la càries. Les dents permanents van erupcionant entre els 6 i els 12-14 anys d'edat (excepte els queixals de l'enteniment, que apareixen a partir dels 17 anys). Per això, en este període és fonamental establir hàbits saludables d'alimentació i higiene, vigilar estretament la salut oral i aplicar mesures preventives en cas de risc de càries com el segellat o l'aplicació del fluor en lesions incipients per a evitar l'establiment i la progressió d'esta malaltia.

La vigilància de la salut oral en els escolars permet també detectar i corregir problemes d'higiene oral en la infància que poden provocar la inflamació de genives i evolucionar a fases més avançades de malaltia periodontal.

La promoció de la salut bucodental en l'edat escolar té un gran valor per a la conservació de la boca i les dents durant tota la vida de la persona. Amb mesures senzilles i barates adoptades des de l'etapa infantil, es pot previndre l'aparició de les principals malalties bucodentals, com ara la càries i la malaltia periodontal. La contribució de les intervencions de promoció de la salut a l'aula a la disminució dels factors de risc per a la salut ha sigut àmpliament evidenciada.

L'eficiència d'estes actuacions als centres docents s'optimitza quan formen part de la programació general anual (PGA) i dels projectes educatius dels centres docents, comprenen la coordinació dels centres docents amb els centres sanitaris, i es realitzen de manera continuada en el temps. Els resultats de diversos estudis realitzats evidencien que és adequada una assignació de temps de 30-40 hores anuals dedicades a la salut en exclusiva a l'aula.

Els factors de risc orals són comuns a altres malalties, per la qual cosa els beneficis d'intervindre en l'alimentació i en la higiene oral s'estenen a la prevenció d'altres malalties com ara l'obesitat, malalties cardiovasculars, etc., i són, per tant, intervencions altament eficaces.

En síntesi, la promoció de la salut bucodental en l'edat escolar contribuïx significativament a disminuir l'aparició de càries i malalties periodontals, i per a això serà clau l'Educació per a la Salut (EpS) i l'aplicació de mesures preventives de provada eficàcia com el raspallat dental i el fluor.

La Conselleria de Sanitat i la Conselleria d'Educació, realitzen **el Programa de Salut Bucodental a l'escola** des de l'any 1986, en el qual participen tant professionals de la salut (revisions orals a determinades edats...) com els professionals docents (educació per a la salut en salut oral, col·lutoris fluorats...) i que **ha contribuït significativament a la disminució de la prevalença de càries a la nostra comunitat.**

No obstant això, els últims canvis demogràfics en la nostra societat amb l'augment de la població escolar procedent d'altres nacionalitats apunten a un augment de la

prevalença de la càries en la població infantil. **Estos nous reptes, junt amb l'ampliació de les prestacions sanitàries públiques en la població infantil amb mesures restauradores, aconsellen intensificar les aliances entre la Conselleria de Sanitat i la Conselleria d'Educació per a donar un nou impuls a la prevenció de la patologia oral a fi a disminuir-ne la incidència i les repercussions en la salut i en la hisenda pública.**

OBJECTIUS

Este protocol té l'objectiu general de protegir i millorar la salut bucodental dels xiquets i les xiquetes de la Comunitat Valenciana. Per a això s'establixen diverses línies d'actuació destinades a la consecució dels objectius específics següents:

1. Promoure l'adquisició d'hàbits saludables en els escolars, especialment en matèria de dieta i higiene bucodental.
2. Fomentar l'ús correcte dels fluorurs en els escolars.
3. Realitzar la vigilància de la salut bucodental en els escolars.

LÍNIES D'ACTUACIÓ QUE DESENROTLLA

- 1.1. Coordinació de les estructures educatives i sanitàries per a planificar les activitats de promoció de la salut bucodental als centres docents.
- 1.2. Promoure l'educació sanitària sobre percepció de necessitats en salut oral, hàbits dietètics i hàbits higiènics saludables dirigida als escolars d'Educació Infantil, Educació Primària i Educació Secundària Obligatòria.
- 2.1. Promoure l'ús de fluorurs en els escolars des de primer fins a sext curs d'Educació Primària.
- 2.2. Facilitar l'hàbit del raspallat dental amb pasta fluorada en centres docents d'Educació Infantil, Educació Primària i Educació Secundària Obligatòria amb menjador escolar.
- 3.1. Vigilància de la salut oral dels alumnes de l'últim curs d'Educació Infantil, preferentment durant el primer trimestre del curs escolar.

PROFESSIONALS IMPLICATS

- Professorat de centres docents.
- Personal designat pel centre docent per a la supervisió del raspallat dental en menjadors escolars.
- Professionals de centres d'atenció primària.
- Professionals d'unitats odontològiques.
- Tècnics de programes de centres de salut pública.

ACTIVITATS

Activitat	A Unitat odontològica	B Professorat centre docent	C Tècnic CSP	D Professió. C. at. prim.	Periodicitat
Impartir educació per a la salut sobre percepció de necessitats en salut oral, hàbits dietètics i hàbits higiènics saludables a escolars		B2 Professorat			Durant el curs escolar, segons la planificació acadèmica
Provisió de material didàctic			C5 U. Promoció		Anualment , i segons necessitats
Realització col·lutori setmanal de fluor en alumnes de 1r a 6t curs d'EP		B3 Professorat			Setmanal al llarg de tot curs escolar
Provisió de solució fluorada als centres docents			C3 U. Promoció		Anualment
Facilitar el raspallat dental en menjadors escolars		B5 Personal designat pel centre escolar			Diari al llarg de tot el curs escolar
Provisió de raspalls i pasta dentífrica			C4 U. Promoció		Anualment
Realitzar l'examen oral als alumnes de l'últim curs d'Educació Infantil	A2 Higienista	B4 Direcció		D2 EAP	Anualment
Suport tècnic al professorat en educació per a la salut bucodental	A3 Higienista		C2 U. Promoció	D3 EAP	Durant el curs escolar, segons planificació acadèmica
Establiment de la coordinació a escala de Departament de Salut entre centres escolars i centres sanitaris	A1 Odontòleg	B1 Direcció	C1 U. Promoció	D1 Direcció Atenció Primària	Trimestral: A l'inici, 2n trimestre i final del curs escolar

A. ACTIVITATS DE LES UNITATS ODONTOLÒGIQUES ALS CENTRES DOCENTS

A1. COORDINACIÓ DE LES UNITATS ODONTOLÒGIQUES AMB ELS CENTRES DOCENTS

És molt important que hi haja una bona coordinació que preveja la dinàmica pròpia dels centres docents, tenint en compte el seu calendari acadèmic.

L'odontòleg és el responsable del programa de salut bucodental als centres docents i l'higienista dental és l'encarregat de la coordinació, el desenvolupament i el control de les activitats en estos, incloent la recopilació de tots els documents del sistema d'informació del programa generats en els centres docents (annex 1). La unitat odontològica és l'encarregada d'omplir el comunicat trimestral i remetre la informació del programa al centre de Salut Pública del seu Departament de Salut. Així mateix, és funció de la unitat odontològica l'elaboració d'un informe de la situació del programa en cada centre docent (annex 2) i la remissió al responsable del programa en el centre.

El centre docent designarà una persona responsable del desenvolupament del Programa de Salut Bucodental en el seu centre; si no n'hi ha, esta funció serà assumida pel director.

Els professionals sanitaris de les unitats odontològiques, amb la col·laboració dels tècnics de programes del centre de salut pública, hauran d'establir contacte amb els centres docents abans o a l'inici del curs escolar per a consensuar el programa d'activitats a realitzar. Este contacte haurà de ser almenys de dos vegades durant el curs escolar, i servir per a estimular les actuacions en salut bucodental en el centre docent en matèria d'educació per a la salut, realització de col·lutoris fluorats i facilitar el raspallat dental en els menjadors escolars.

L'educació per a la salut i els col·lutoris fluorats recauran principalment en el professorat, mentres que el raspallat dental anirà a càrrec del personal de suport al menjador escolar. Es tractarà de tindre la implicació de l'AMPA per al desenvolupament del programa en el centre docent, així com amb altres

professionals sanitaris no dependents de la Conselleria de Sanitat. (contractats per ajuntaments, etc.).

La implicació de l'AMPA té especial interès, no sols per a la realització de les actuacions durant el curs escolar, sinó també per a estendre les actuacions, especialment els col·lutoris fluorats, en el període vacacional.

La visita de l'higienista dental al centre docent amb motiu de l'examen de salut pot aprofitar-se per a conèixer la situació del programa de salut bucodental en el centre, comprovar que disposa del material per a fer l'educació sanitària i els col·lutoris fluorats, i tractar de solucionar els possibles problemes existents.

A2. REVISIÓ ORAL

Es realitzarà una revisió anual a càrrec de l'higienista dental de la unitat odontològica als xiquets i les xiquetes de l'últim curs d'Educació Infantil, preferentment durant el primer trimestre del curs escolar. Si és possible, també es realitzarà als alumnes del curs anterior.

En els col·legis unitaris, és a dir, en aquells amb agrupació dels alumnes de diversos cursos a causa del reduït nombre de xiquets/es en la població, la revisió es realitzarà cada 3 anys a tots els xiquets/es d'Educació Infantil.

La revisió es realitzarà en visita concertada amb antelació entre la unitat odontològica i el centre docent. El responsable del programa designat pel centre docent facilitarà la llista d'alumnes a examinar, la qual cosa ajudarà a la seua realització. En la programació cal tindre's en compte que el millor horari per a realitzar l'examen oral és abans del descans, per a evitar les restes alimentàries acumulades.

L'exploració es realitzarà bàsicament per mitjà de la inspecció ocular, aprofitant la millor il·luminació natural de l'aula, i comptant amb el suport d'espill intraoral. En els casos de dubte raonable, s'utilitzarà sonda dental i llanterna de reforç.

L'examen ha de ser àgil, amb la finalitat de cribatge dels xiquets i les xiquetes amb possibles problemes o riscos de salut bucodental. En este cribatge és important assegurar que els xiquets que no són derivats a la unitat odontològica estan sans, i tindrà menys importància que s'haja derivat a la unitat algun xiquet sa que no ho haja necessitat. Així, es derivaran a la unitat odontològica els xiquets/es que presenten:

- *Possible* lesió de càries de qualsevol grau
- Molt mala higiene (presència de placa gruixuda)
- Maloclusió
- Traumatisme dental
- Possible aparició de peces dentàries amb defectes de mineralització

També es derivarà als alumnes absents el dia de l'exploració a l'aula.

Els resultats de l'examen de salut s'arreglaran de manera sintètica utilitzant la llista d'alumnes facilitada pel centre docent, i serviran per a omplir el full de seguiment de les activitats d'exploració oral en centres docents (annex 1)

Així mateix, s'ompliran els fulls informatius individualitzats de cada un dels xiquets/es dirigits als seus pares (annex 3). Este ompliment pot realitzar-se en el mateix centre docent immediatament després de l'examen oral, o posteriorment en la unitat odontològica, i es remetran al professor responsable. Este full informatiu inclourà una instrucció perquè els pares l'entreguen al pediatre del xiquet la xiqueta, en la seua pròxima consulta.

El responsable del programa en el centre docent rebrà un informe de la situació de la salut bucodental del seu centre en el seu conjunt (annex 2)

A3. SUPORT A L'EDUCACIÓ PER A LA SALUT BUCODENTAL

L'examen de salut és una bona ocasió per a reforçar l'acció del professorat en l'educació per a la salut bucodental. Així, després de la realització de l'examen

pot aprofitar la presència de l'higienista dental a l'aula per a realitzar una intervenció d'educació per a la salut adequada a l'edat dels xiquets/es.

Durant la segona visita al centre docent en el curs escolar, s'aprofitarà per a realitzar una intervenció d'educació per a la salut en cursos superiors (2n o 3r cicle d'Educació Primària).

Es pot fer entrega d'un raspall dental de la Conselleria de Sanitat a cada alumne/a per a promoure la pràctica del raspallat dental.

Els professionals sanitaris, així com el professorat, poden utilitzar diversos materials de suport per a realitzar esta educació en salut bucodental: maniquins, vídeos, fullets, cartells...

És important que els professionals de les unitats odontològiques oferisquen al professorat la possibilitat d'un assessorament en matèria de salut bucodental d'acord amb les seues necessitats, i que esta relació de col·laboració es continue al llarg dels anys, proporcionant solidesa al programa i a la relació entre professionals d'ambdós àmbits.

A4. ACTIVITATS EN CENTRES D'EDUCACIÓ ESPECIAL

Els centres escolars d'educació especial es consideraran centres d'actuació preferent per a la promoció de la salut bucodental. Les activitats s'individualitzaran en funció de les característiques especials de l'alumnat i aniran adaptant-se segons allò que s'ha observat en les diferents intervencions realitzades en el centre.

Per les característiques dels xiquets escolaritzats en estos centres, la visita a estos la realitzaran conjuntament l'odontòleg i l'higienista dental.

A més de tindre en compte allò que s'ha indicat en l'apartat A2 (revisió oral), convé disposar, en el moment de l'examen oral, de les dades de l'any anterior, incloent-hi l'actitud del xiquet/a, la fiabilitat de l'examen i els seus resultats.

L'exploració oral es realitzarà de la manera indicada en l'apartat A2 (revisió oral) amb l'ajuda d'un dispositiu de mossegada, i s'haurà de remarcar la conveniència de no utilitzar espill ni sonda metàl·lica pel perill de mossegada inesperada del xiquet/a amb la consegüent ruptura de l'espill o ferida produïda per la sonda.

B. ACTIVITATS DELS CENTRES DOCENTS PER A LA PROMOCIÓ DE LA SALUT BUCODENTAL

B1. COORDINACIÓ DE LES UNITATS ODONTOLÒGIQUES AMB ELS CENTRES DOCENTS

És molt important que hi haja una bona coordinació entre els centres docents i els centres sanitaris, especialment entre les unitats odontològiques i el centre de salut pública. Per això, els professionals de les dites unitats i el tècnic de programes del centre de salut pública contactaran abans o a l'inici del curs escolar amb el responsable del programa en el centre docent per a consensuar el programa i el calendari d'activitats a realitzar.

Les actuacions en salut bucodental en el centre docent comprenen l'educació per a la salut bucodental, la realització de col·lutoris fluorats i facilitar el raspallat dental en els menjadors escolars. D'estes actuacions, l'educació per a la salut i els col·lutoris fluorats recauran principalment en el professorat, mentres que el raspallat dental anirà a càrrec del personal de suport al menjador escolar. Als centres d'Educació Especial, seran els educadors, coordinats pel professorat del centre, els encarregats de dur a terme les actuacions en salut bucodental, en el marc de les competències que els són pròpies.

S'establiran estratègies d'implicació de l'AMPA en les activitats de salut bucodental, no sols per a la realització de les actuacions durant el curs escolar, sinó també per a estendre les cures de salut bucodental infantil en les llars (alimentació, raspallat amb fluor i extensió dels col·lutoris fluorats en el període vacacional).

La visita de l'higienista dental al centre docent amb motiu de l'examen de salut pot aprofitar-se per a donar a conèixer millor la situació del Programa de Salut

Bucodental en el centre i tractar de solucionar els possibles problemes existents.

B2. EDUCACIÓ PER A LA SALUT BUCODENTAL

L'educació per a la salut bucodental és competència, principalment, del professorat dels centres docents. Estarà dirigida als alumnes d'Educació Infantil, Educació Primària i Educació Secundària Obligatòria i Educació Especial.

Per a realitzar-la comptaran amb diversos materials de suport: llibre del professor, fitxes, maniquins, vídeos, fullets, cartells...

Podran comptar amb el suport dels professionals de les unitats odontològiques, dels centres d'atenció primària i dels centres de salut pública. Per a això seran moments molt propicis els exàmens orals que realitzen els higienistes en el mateix centre docent.

Per a fer l'avaluació els tutors ompliran trimestralment l'informe de l'aula (annex 1) contingut en el quadern d'avaluació, i l'entregaran al responsable del programa en el centre docent, que, al seu torn, el transmetrà al responsable del programa en l'àmbit sanitari.

B3. COL·LUTORIS FLUORATS

La realització de col·lutoris fluorats serà competència del professorat. Els seus destinataris són els alumnes des de primer fins a sext d'Educació Primària.

Per a realitzar-la comptaran amb solució fluorada que els proporcionarà la Conselleria de Sanitat.

Des del centre de salut pública, es facilitarà als centres docents que estiguen adscrits al Programa de Salut Bucodental, a través del responsable designat en el centre, el document a utilitzar perquè els pares puguin expressar la negativa al fet que els seus fills realitzen el col·lutori en el col·legi (annex 4).

El responsable del programa en el centre docent informarà el centre de salut pública del total de xiquets que realitzaran els col·lutoris en cada curs escolar, per a poder realitzar les previsions de les necessitats de solució fluorada.

Per a fer l'avaluació els tutors ompliran trimestralment l'informe de l'aula (annex 1) contingut en el quadern d'avaluació, i l'entregaran al responsable del programa en el centre docent, que, al seu torn, el transmetrà al responsable del programa en l'àmbit sanitari.

És convenient comptar amb l'AMPA per a la realització d'esta activitat, la qual cosa permetrà donar-li continuïtat en el període vacacional.

B4. SUPORT A LA REVISIÓ ORAL

Des del centre de salut pública es facilitarà als centres docents que estiguen adscrits al Programa de Salut Bucodental, a través del responsable designat en el centre, el model de document a utilitzar en cas que els pares desitgen expressar la seua negativa al fet que als seus fills se'ls realitze la revisió oral en el col·legi (annex 5).

El responsable designat pel centre docent facilitarà una llista amb els noms dels xiquets/es de l'últim curs d'Educació Infantil als quals la unitat odontològica podrà realitzar la revisió oral, així com dels cursos restants als quals s'haja de realitzar la dita revisió.

El centre docent, quan l'aula dels xiquets/es a revisar no dispose de bona il·luminació natural per a la realització de l'examen oral, buscarà una aula adequada per a la data acordada amb la higienista dental. Així mateix, facilitarà l'entrega de l'informe del resultat de la revisió als pares.

B5. RASPALLAT DENTAL EN MENJADORS ESCOLARS

Els centres docents amb menjadors escolars podran sol·licitar a la Conselleria de Sanitat raspalls dentals i pasta dentífrica fluorada per a la realització de raspallat després de menjar.

Esta activitat estarà supervisada per personal designat pel centre docent i comptarà amb el suport de l'AMPA.

B6. ACTIVITATS EN CENTRES D'EDUCACIÓ ESPECIAL

Per les característiques dels xiquets escolaritzats en estos centres és important extremar les mesures d'higiene bucodental i alimentació en este grup.

Els professionals de les unitats odontològiques (odontòleg i higienista dental) realitzaran una visita anual, que es podrà aprofitar per a aclarir dubtes i resoldre els problemes existents en esta matèria.

C. ACTIVITATS DELS CENTRES DE SALUT PÚBLICA PER A LA PROMOCIÓ DE LA SALUT BUCODENTAL ALS CENTRES DOCENTS

C1. COORDINACIÓ DELS CSP AMB LES UNITATS ODONTOLÒGIQUES I ELS CENTRES DOCENTS

És molt important que hi haja una bona coordinació entre els centres docents i els centres sanitaris, especialment les unitats odontològiques i el centre de salut pública. Per això, el tècnic de programes del Centre de Salut Pública haurà d'establir contacte amb els professionals de les dites unitats i amb el responsable designat pel centre docent, abans del curs escolar o a l'inici, per a consensuar el programa i el calendari d'activitats a realitzar.

Així mateix, el centre de Salut Pública és l'encarregat de recopilar la informació del programa en el Departament de Salut, fer-ne l'avaluació i transmetre-la a la Direcció General de Salut Pública a través dels mecanismes establits.

És important comptar amb la implicació de l'AMPA tant per a la realització de les actuacions durant el curs escolar com per a estendre les actuacions, especialment els col·lutoris fluorats, en el període vacacional.

C2. SUPORT A L'EDUCACIÓ PER A LA SALUT BUCODENTAL

El centre de salut pública del departament serà l'encarregat de conèixer les necessitats materials de suport per a la realització de les activitats del programa a realitzar en el centre docent (revisions, col·lutoris i educació per a la salut bucodental) i el seu aprovisionament: llibre del professor, fitxes, maniquins, vídeos, fullets, cartells...

Així mateix, a requeriment del professorat, podrà prestar-li reforç en esta matèria.

C3. COL·LUTORIS FLUORATS

El centre de salut pública del departament serà l'encarregat de conèixer les necessitats de solució fluorada als centres docents i el seu aprovisionament.

L'higienista dental, en les seues visites al centre docent, se cerciorarà que la solució s'ha rebut i se sap conservar i utilitzar. Igualment, recordarà al responsable del programa en el centre docent la necessitat que els tutors realitzen la declaració de l'activitat en els parts d'aula específics del programa.

C4. RASPALLAT DENTAL EN MENJADORS ESCOLARS

Els centres docents amb menjadors escolars podran facilitar la realització de raspallat després de menjar. Esta activitat estarà supervisada per personal designat pel centre docent i comptarà amb el suport de l'AMPA.

El centre de salut pública del departament serà l'encarregat de conèixer les necessitats de raspalls dentals i pasta dentífrica fluorada als centres docents i el seu aprovisionament.

C5. ACTIVITATS EN CENTRES D'EDUCACIÓ ESPECIAL

Per les característiques dels xiquets escolaritzats en estos centres és important extremar les actuacions en matèria de salut bucodental, brindar constant suport als professionals d'estos centres i fer un estret seguiment del programa.

D. ACTIVITATS DELS CENTRES D'ATENCIÓ PRIMÀRIA PER A LA PROMOCIÓ DE LA SALUT BUCODENTAL ALS CENTRES DOCENTS

D1. ESTABLIMENT DE LA COORDINACIÓ ENTRE CENTRES DOCENTS I CENTRES SANITARIS.

La Direcció d'Atenció Primària té les competències de planificació de les activitats a dur a terme per al desenvolupament del Programa de Salut Bucodental en el seu departament, optimitzant els recursos existents tant de les consultes odontològiques com dels equips d'atenció primària. Dins d'estes actuacions s'inclou la coordinació dels professionals sanitaris amb els centres docents i el suport tècnic al professorat per a l'adequat desenvolupament de la promoció de la salut bucodental a l'aula.

D2. EXAMEN DE SALUT ORAL

Quan l'examen de salut oral no puga ser realitzat per la higienista dental, en cada EAP el coordinador d'infermeria realitzarà l'examen de salut oral com a part de les labors d'encarregat local del Programa o designarà la persona encarregada local per a desenrotllar esta labor als centres docents.

D3. SUPORT TÈCNIC AL PROFESSORAT EN EDUCACIÓ PER A LA SALUT BUCODENTAL

Quan el suport tècnic al professorat no puga ser realitzat per la higienista dental, en cada EAP el coordinador d'infermeria realitzarà esta funció com a part de les labors d'encarregat local del Programa o designarà la persona encarregada local per a desenrotllar esta labor als centres docents.

AVALUACIÓ

L'avaluació del procés del programa de salut bucodental infantil s'ha de fer a través dels indicadors següents:

1.1. Nombre i percentatge de centres docents que han realitzat en el primer trimestre del curs escolar almenys una reunió de coordinació per a les activitats de salut bucodental, amb els professionals de la unitat odontològica.

Nombre de reunions de coordinació durant el curs escolar, en relació al nombre de centres docents del Departament de Salut.

1.2. Nombre i percentatge d'alumnes d'Educació Infantil, Educació Primària, Educació Secundària Obligatòria i d'Educació Especial que reben educació sanitària sobre percepció de necessitats en salut oral, hàbits dietètics i higiènics saludables.

2.1. Nombre i percentatge d'alumnes des del primer fins al sext curs d'Educació Primària que realitzen col·lutori fluorat.

2.2. Nombre i percentatge de centres docents d'Educació Infantil, Primària, Educació Especial i Secundària amb menjador escolar en què els alumnes realitzen raspallat dental.

3.1. Nombre i percentatge d'alumnes revisats de l'últim curs d'Educació Infantil.

Nombre i percentatge d'alumnes remesos a la unitat odontològica en relació amb els revisats.

ANNEX 1.

**FORMULARIS DEL SISTEMA D'INFORMACIÓ DEL PROGRAMA DE SALUT
BUCODENTAL EN CENTRES DOCENTS**

PROGRAMA DE SALUT BUCODENTAL
Comunicat mensual
EXPLORACIÓ ORAL EN ELS CENTRES DOCENTS *
 (A omplir per les unitats d'Odontologia Preventiva)

DEPARTAMENT DE SALUT MES ANY

CENTRE DE SALUT _____

CENTRE DOCENT		ALTRES: Especifiqueu el curs				
(nom del centre i localitat)						
NIVELL EDUCATIU	últim curs E. Infantil	E. ESPECIAL				
NRE. D'ALUMNES EXPLORATS						
NRE. D'ALUMNES REMESOS A UOP						
Per càries en permanent						
Per càries en temporal						
Per maloclusió						
Per traumatisme dental						
Per higiene oral deficient						
Per defectes de mineralització						
Per absència el dia de l'exploració						
TOTAL REMESOS						

CENTRE DOCENT		ALTRES: Especifiqueu el curs				
(nom del centre i localitat)						
NIVELL EDUCATIU	últim curs E. Infantil	E. ESPECIAL				
NRE. D'ALUMNES EXPLORATS						
NRE. D'ALUMNES REMESOS A UOP						
Per càries en permanent						
Per càries en temporal						
Per maloclusió						
Per traumatisme dental						
Per higiene oral deficient						
Per defectes de mineralització						
Per absència el dia de l'exploració						
TOTAL REMESOS						

INFORME TRIMESTRAL DE L'AULA

COL·LEGI: _____

CURS: _____ NOMBRE D'ALUMNES: _____ POBLACIÓ: _____

1. REALITZACIÓ DEL GLOPEIG AMB FLUOR

Anotació de les activitats de glopeig a l'aula.

	SI	NO
octubre • novembre • desembre	☐	☐
gener • febrer • març	☐	☐
abril • maig • juny	☐	☐

Problemes relacionats amb els glopeigs:

Emmagatzematge: _____

Mecànica del glopeig: _____

N.º d'alumnes exclosos: _____ Motiu: _____

2. EDUCACIÓ PER A LA SALUT

Este apartat s'emplenarà sempre que es facen les activitats en el curs, independentment que es facen o no les activitats de glopeig a l'aula.

METODOLOGIA DE TREBALL UTILITZADA:

- XARRADES
- TALLERS
- JOCS
- INTEGRAT EN EL CURRÍCULUM
- ALTRES: Especificueu-les _____

MATERIAL USAT (Especificueu-los):

- CONSELLERIA
 - CARPETES (diapositives, manuals)
 - MODELS DE DENTADURES (MDEPS)
 - RASPALLS DE DENTS
 - CARTELLS
 - FITXES
- PROP
 - MATERIAL ÀUDIO-VISUAL
 - ALTRES: Especificueu-les _____
- ALTRES: Especificueu el tipus de material i la procedència _____

Suggeriments del professorat:

PROGRAMA DE SALUT BUCODENTAL

Informe trimestral
 (L'emplena el responsable local del programa)

ACTIVITATS EN EL CENTRE DOCENT

MUNICIPI _____ → DEPARTAMENT DE SALUT

CENTRE SANITARI _____ CURS ACADÈMIC _____/_____/_____

Activitat que s'ha fet en els mesos: _____/_____/_____

5. Nombre de centres docents en l'àmbit de la declaració, en què està implantant el programa (emplene-ho una sola vegada per cada curs escolar)

	GOLPEJOS + EpS	NOMÉS EpS

COBERTURA DE POBLACIÓ ESCOLAR

6. Alumnes per cursos que fan el Programa complet (glopejos i EpS) o només EpS.

Curso	EDUCACIÓ INFANTIL 2n CICLE			EDUCACIÓ PRIMÀRIA						1r ESO	2n ESO	EDUCACIÓ ESPECIAL	TOTAL
	*1r	*2n	*3r	1r	2n	3r	4t	5é	6é				
EpS i glopejos													
Només EpS													
Nombre total de xiquets i xiquetes matriculats en les escoles de l'àrea													

* Sempre que ho permeten els recursos

Data:

Signatura:

**ANNEX 2. SITUACIÓ DEL PROGRAMA DE SALUT BUCODENTAL AL
CENTRE DOCENT**

PROGRAMA DE SALUT BUCODENTAL

Benvolgut/da Sr./a director/a:

En el curs escolar ____/____ la situació respecte al seguiment de les activitats del Programa de Salut Bucodental i dels indicadors de salut bucodental en l'alumnat del seu centre és la que es descriu a continuació.

- Percentatge de xiquets/es d'Educació Primària que realitzen activitats d'Educació per a la salut bucodental: __ % (__ % en la Comunitat Valenciana curs escolar ____/____).
- Percentatge de xiquets/es d'Educació Primària que realitzen col·lutoris fluorats: __ % (__ % en la Comunitat Valenciana curs escolar ____/____).
- Percentatge de xiquets/es d'Educació Infantil a qui s'ha realitzat l'examen de salut oral: __ % (__ % en la Comunitat Valenciana curs escolar ____/____).
- Percentatge de xiquets/es d'Educació Infantil en qui s'ha observat sospita de càries dental: __ % (__ % en la Comunitat Valenciana curs escolar ____/____).

Agraint la seua col·laboració, reba una salutació ben cordial.

....., d de

UNITAT D'ODONTOLOGIA D

Per a tindre una bona salut bucodental, convé seguir una dieta sana, evitar menjar entre menjades i raspallar-se les dents amb pasta dental després de les menjades, almenys dos vegades al dia, sobretot abans de gitar-se.

**ANNEX 3. FULL INFORMATIU ALS PARES SOBRE EL RESULTAT DE
L'EXPLORACIÓ ORAL**

PROGRAMA DE SALUT BUCODENTAL

Benvolguts pares:

Dins de les activitats del Programa de Salut Bucodental en el centre docent, al seu fill/a se li ha realitzat una **revisió bucodental**, amb el resultat següent:

☐	Bon estat de salut bucodental per a la seua edat. Per a mantindre la salut de les seues dents, segueisca les instruccions d'higiene recomanades.
--------------------------	--

☐	No s'ha explorat per estar absent				
☐	Risc o problema de salut bucodental:				
	<ul style="list-style-type: none">• Possible càries dental o empastament ☐• Maloclusió ☐• Incorrecta posició de les dents, sense importància en este moment ☐• Traumatismes ☐• Defectes de mineralització ☐• Altres: ☐				
<p>Per això, els invitem a acudir amb el seu fill/a a la consulta odontològica del centre de salut que li correspon pel seu domicili, llevat que ja acudisca regularment a este servici.</p> <p>Per a la qual cosa:</p> <table><tr><td>☐</td><td>Concerte cita prèviament</td></tr><tr><td>☐</td><td>Li hem reservat cita en la consulta que li correspon</td></tr></table> <p>_____, dia ____ de _____ a les ____ hores</p> <p>En cas que no puga acudir a la cita, o tinguen ja una cita concertada, poden canviar-la o anul·lar-la en el centre de salut.</p> <p>Entregue este full al seu pediatre en la pròxima visita. Gràcies per la seua col·laboració</p>		☐	Concerte cita prèviament	☐	Li hem reservat cita en la consulta que li correspon
☐	Concerte cita prèviament				
☐	Li hem reservat cita en la consulta que li correspon				

Per a tindre una bona salut bucodental, convé seguir una dieta sana, evitar menjar entre menjades i raspallar-se les dents amb pasta dental després de les menjades, almenys dos vegades al dia, sobretot abans de gitar-se.

**ANNEX 4. MODEL PER A CASOS DE DESAUTORIZACIÓ PATERNA A LA
REALITZACIÓ DE COL·LUTORIS FLUORATS ALS CENTRES DOCENTS**

Encuny o nom del centre docent

PROGRAMA DE SALUT BUCODENTAL

La Conselleria de Sanitat i la Conselleria d'Educació desenrotllen des de l'any 1985 les **activitats a l'aula del Programa de Salut Bucodental** per a previndre en la infància les malalties bucodentals més freqüents: la càries i la malaltia periodontal.

Estes activitats inclouen l'**educació per a la salut** de la boca i les dents, la realització de **col-lutoris fluorats setmanals**, a més de la **vigilància de la salut oral** en etapes clau.

Els col-lutoris fluorats s'oferixen a la població escolar per la seua eficàcia i la seua innocuïtat. El fluor disminueix la freqüència de càries dental, i és capaç de curar les lesions inicials de càries (taca blanca) i de detindre o enlentir la progressió d'esta malaltia.

L'ús regular i supervisat de col-lutoris fluorats s'associa a una clara **reducció de càries** en els xiquets/es en edat escolar estimada **entre un 20 i 30%**.

La ingestió accidental d'una dosi de col-lutori fluorat o de pasta dental no produïx cap risc, per l'escassa quantitat de fluor existent en cada dosi.

Si, per alguna raó, no vol que el seu fill/a realitze col-lutoris fluorats, òmpliga el formulari de la part de baix d'este escrit i entregue'ns-el tan prompte com siga possible.

En/Na _____,

pare/mare de _____,
NO AUTORITZE que el meu fill/a faça el col-lutori fluorat setmanal previst entre les activitats a l'aula del Programa de Salut Bucodental, presentat en este escrit.

Firma: _____

DNI: _____

La no presentació d'este formulari significa que accepta participar-hi.

**ANNEX 5. MODEL PER A CASOS DE DESAUTORIZACIÓ PATERNA A LA
REALITZACIÓ DE REVISIÓ ORAL ALS CENTRES DOCENTS**

Encuny o nom del centre docent

PROGRAMA DE SALUT BUCODENTAL

La Conselleria de Sanitat i la Conselleria d'Educació desenrotllen des de l'any 1985 les **activitats a l'aula del Programa de Salut Bucodental**, per a previndre en la infància les malalties bucodentals més freqüents: la càries i la malaltia periodontal.

Estes activitats inclouen l'**educació per a la salut** de la boca i les dents, la realització de **col·lutoris fluorats setmanals**, a més de la **vigilància de la salut oral** en etapes clau.

L'examen oral detecta riscos i problemes de salut de manera primerenca, i permet la derivació d'estos xiquets/es a les consultes odontològiques per a rebre tan prompte com siga possible les mesures de prevenció i de tractament necessàries.

Si, per alguna raó, no vol que al seu fill/a se li realitze l'examen de salut oral, òmpliga el formulari de la part de baix d'este escrit i entregue'ns-el com més prompte millor.

En/Na _____

pare/mare de _____,

NO AUTORITZE que al meu fill/a se li faça l'examen de salut oral previst entre les activitats a l'aula del Programa de Salut Bucodental, presentat en este escrit.

Firma: _____

DNI: _____

La no presentació d'este formulari significa que accepta participar-hi.